

MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesi, Hristiyanlığın yayılmasıyla başlayan ve 7. yüzyıldan itibaren İslamiyet'in de katılmasıyla dine dayalı bir şekilde 15. yüzyıla kadar devam eden süreçte yapılan felsefelerden oluşur. Bu çağda özellikle inancın pekiştirilmesi amacıyla felsefeye başvurulmuş ya da inanca zarar verdiği düşüncesiyle felsefe dışlanmıştı. Bu açıdan dönem boyunca felsefe teolojiye (ilahiyat) yaklaşmış, çoğunlukla onun bir parçası olarak görülmüş ve genel olarak inanç konularının akılsal kanıtlamalarında araç konumuna gelmiştir. Bu dönem felsefesi, tek bir bütün oluşturmaktan çok kendi içinde dönemsel ve coğrafi farklılıklar taşımaktadır. Hristiyan ve İslamiyet dini öğretilerinin felsefi birikimle kaynaşması, MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesinin kaynağını oluşturur.

Hristiyan felsefesi, Hristiyanlık dininin ortaya çıkışıyla başlayan ve 15. yüzyıla kadar geçen sürede Batı felsefesi için kullanılan bir adlandırmadır. Hristiyan felsefesi, iki temel dönemle sınıflandırılır. Bunlar Patristik ve Skolastik dönemlerdir. **Patristik Dönem**, MS 2-MS 8. Yüzyıl arasında kalan ilk dönem Hristiyan felsefesidir. **Skolastik Dönem**, 8. Yüzyıldan 15. yüzyıla kadar olan ikinci dönem Hristiyan felsefesidir. **Hristiyan felsefesinde**; Din merkezli düşünce görülmüştür. Akılla dinin temellendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır. Akıl ve inanç tartışmaları ön plana çıkmıştır. İnancın bilgiyi mümkün kıldığı düşüncesi egemendir. Antik Yunan felsefesinden etkilenilmiştir. Tanrı'nın varlığı kanıtlanmaya çalışılmıştır. Kutsal metinlerin doğruluğu merkeze alınmıştır. Oluşturulan fikirlerde dinsel otoriteye karşı gelinmemesi gerektiği söylenmiştir. **Hristiyan felsefesinin bazı problemleri**: Tanrı'nın varlığının kanıtı problemi, kötülük problemi, ruhun ölümsüzlüğü problemi, tümeller problemi.

İslam felsefesinde; İslam düşünürlerinin Antik Yunan felsefesi üzerine düşünme ürünleri oluşturması, Batı'nın tekrar Antik Yunan felsefesinden etkilenmesine neden olmuş ve bu durum, zamanla Batı'da Rönesans'ın oluşmasına zemin hazırlamıştır. İslam coğrafyasında ilim açısından elverişli ortam, İslami ilimler dışında çeşitli bilimsel ve felsefi çalışmaların yapılmasını sağlamıştır. Farklı dinlere mensup veya herhangi bir dine mensup olmayan filozofların yapmış olduğu felsefi çalışmalar da İslam felsefesi altında incelenir. Antik Yunan felsefesinden etkilenilmiştir. Akıl, iman ve inanç gibi konular tartışılmıştır. İslam felsefesinden önceki problemler tartışılmıştır. Çeviri faaliyetleri yapılmıştır. Felsefeyi geliştirmişlerdir. Batı felsefesini etkilemişlerdir. **İslam felsefesinin bazı problemleri**: Yaraticının varlığını kanıtlama problemi, irade özgürlüğü problemi, toplumsal yaşama yönelik problemler, bilgi problemi. **İslam felsefesinde bazı felsefi görüşler**: Natüralistler (Tabiyyun), Deheriye (Materyalist), Bâtınlık, İhvanı Safa, Meşşailik Felsefesi, İşrakilik Felsefesidir.

MS 2. Yüzyıl – MS 15. Yüzyıl felsefesinde inanç ve akıl arasındaki ilişkinin açıklanması anlayışı, bütün çağ boyunca Hristiyan ve İslam filozofları tarafından sürdürülmüştür. Ana problem inanca yönelik aklın işlevi ve görevi noktasındadır. Bu dönemde baskın olan görüş, inanca dayalı bilginin kesin olduğu yönündedir. Akıl ve inanç arasındaki ilişkinin açıklanmasında inanç, dinin; akıl da felsefenin içinde ele alınmıştır. Hristiyan felsefesi düşünürleri için inanç ile akıl ilişkisi daha çok inanç merkezindedir. Akıl, inancı anlamak için vardır. İslam felsefesinde inanç-akıl ilişkisinde insanın akıl yoluyla da inanabildiği düşünülür. İnancın bilgisi, aklın bilgisiyle çelişkiye düşmez. Akıl her ne kadar önemli olsa da İslam kelimacıları, akıl bilgisinin naklî (vahiy) bilginin önüne geçemeyeceği görüşünde birleşirler. İslam felsefesi filozofları, kelimacılar gibi inançla aklı uzlaştırma çabasıdadır.

MS 2-MS 15. yüzyılda yapılan çeviriler, kültürlerin birbirlerini daha yakından tanımalarına neden olmuş ve düşüncenin coğrafyası gitgide genişlemiştir. Antik Yunan medeniyeti dışında da bilim ve felsefe merkezlerinin kurulmasını sağlamıştır. 8. yüzyılda Hristiyan inancını mantık üzerinden temellendirme gayretinin çevirilerin Hristiyanlık öğretilerine dayanak oluşturmak maksadıyla inanç felsefesine yönelik çalışmalar olduğu görülmektedir. 8-9. yüzyıl arasında İslam coğrafyasında çeviri faaliyetleri Yunan, Hint ve Fars (İran) medeniyetinden yapılan çeviriler ile gerçekleşir. Yapılan çeviriler, İslam felsefesine yön vermiş ve İslam coğrafyasını felsefenin merkezi hâline getirmiştir.